

ПЪРВА ГЛАВА

В ЗАЕШКАТА ДУПКА

Алиса се отегчи да седи до сестра си на брега и нищо да не прави. Един-два пъти надникна в книжката, която четеше сестра ѝ, но на страниците нямаше нито картинки, нито разговори.

„Каква полза от книжка – помисли си тя, – щом в нея няма картинки и никой с никого не разговаря?“

Вече се чудеше (което *нич* не беше лесно, понеже заради горещината мислите ѝ течаха бавно и разбъркано) дали удоволствието да изплете венче от маргаритки си струваше усилието да стане и да ги набере, когато изведнъж току под носа ѝ притича бял заек с червени очички.

В това всъщност нямаше нищо чак *толкова* забележително, нито пък ѝ се стори *кой знае* колко чудно, че в същия миг Заека измърмори: „О, боже, о, боже! Ще закъснея!“. (По-късно, когато се замисли за случилото се, реши, че може би е трябвало да се позачуди, но в онзи момент ѝ се стори съвсем естествено.)

Ала когато Заека бръкна *в джоба на жилетката си и извади часовник*, погледна го и забърза още повече, Алиса скочи на крака, понеже ѝ хрумна, че никога не беше виждала заек с джоб за часовник на жилетката, още по-малко с часовник, който да извади от него! Изгаряйки от любопитство, тя се втурна след него през полето – не успя да го настигне, но го видя да се мушва в голяма заешка дупка под живия плет.

В следващия миг Алиса скочи подире му, без изобщо да се замисли как ще се изкатери обратно.

В началото дупката вървеше право напред, като таен проход, но после внезапно се спусна стръмно надолу – толкова внезапно, че Алиса не успя да се спре и пропадна в нещо като дълбок кладенец.

Или кладенецът беше много дълбок, или Алиса падаше много бавно, но имаше достатъчно време да се опомни и дори да се зачуди какво ли още ще се случи. Най-напред се опита да погледне надолу и да види какво я чака на дъното, но под краката ѝ беше твърде тъмно, за да различи каквото и да било. После се огледа настрани и забеляза, че стените на кладенеца са покрити с шкафчета и рафтове за книжки. Тук-там висяха географски карти и картини, закачени на пирони. Докато прелиташе покрай един от рафтовете, успя да грабне бурканче. На етикета пишеше „ПОРТОКАЛОВ МАРМАЛАД“, но уви, бурканчето беше празно. Празно или не, не ѝ се искаше да го

пусне, да не би да убие някого долу, но за щастие, успя да го пъкне в един от шкафовете, докато пропадеше надолу.

„Виж ти! – каза си Алиса. – След такова падане хич няма да се стресна, ако се търкулна по стълбите у дома! Вкъщи всички ще решат, че съм страшно смела! Сега дори от покрива да падна, няма даже да изохкам! (И вероятно беше права.)“

Надолу, надолу, надолу. Нямахше ли да свърши това падане *най-после*?

– Колко ли мили¹ съм пропаднала? – запитва се тя на глас. – Сигурно приближавам центъра на Земята. Колко беше: май не повече от четири хиляди мили, доколкото си спомням... (защото, видите ли, Алиса беше учила за това в училище и макар *точно* сега да не беше моментът да разказва уроци – нали нямахше кой да я чуе! – не беше зле да си преговори едно-друго).

– Точно така, май толкова беше, но се чудя на каква географска ширина и дължина съм се озовала. (Алиса нямахше представа какво е географска ширина, още по-малко – дължина, но пък тия думи много ѝ харесваха – такива едни дълги и важни!)

Помълча малко, после отново забъбри:

– Интересно дали ще пропадна *чак до другия край* на Земята! Ама че смешно ще бъде да изскоча там, а всички наоколо да се разхождат с главата надолу. Как ли се наричаха тези земи? Като че ли Антипатии или... (този път се зарадва, че никой не я слуша, понеже май съвсем не беше така). – Ще трябва да ги питам как се нарича страната им. Извинете, госпожо, това Нова Зеландия ли е? А може би Австралия?

---

¹ Една миля е равна на 1600 метра. *Бел. пр.*

И тя се опита да направи реверанс, докато говореше, но не успя. (В което няма нищо странно, представяте ли си колко е трудно да правиш *реверанс*, докато пропадаш надолу! Вие дали бихте се справили?)

– Сигурно ще ме сметнат за ужасно невежа, защото питам такива неща! Не, по-добре да си мълча, може да го видя написано някъде.

Надолу, надолу, надолу. И понеже нямаше какво друго да прави, Алиса помълча, помълча и пак се раздърдори.

– На Дайна сигурно много ще ѝ липсвам довечера (Дайна беше домашната котка). – Дано се сетят да ѝ сипят мляко в купичката, когато седнат да пият чай. Дайна, миличката ми! Да можеше и ти да си тук! Във въздуха не хвърчат мишки, уви, но можеш да си уловиш някой прилеп, а прилепът е почти мишка, нали така? А дали котките ядат прилепи?

И тъй като започна да ѝ се приспива, занарежда сънено:

– Ядат ли котките прилепи? Ядат ли котките прилепи? – А от време на време: – Ядат ли прилепите котки?

Понеже не знаеше отговора нито на единия, нито на другия въпрос, беше ѝ все едно как ще го зададе. Усети, че съвсем се унася, и тъкмо взе да сънува, че върви ръка за ръка с Дайна и я пита най-сериозно: „Я кажи, Дайна, някога яла ли си прилеп“, когато изведнъж – туп! – се приземи в купчина сухи листа и клонки и падането приключи.

За щастие, не се удари и веднага скочи на крака – погледна нагоре, ала над главата ѝ всичко тънеше в мрак. Пред нея се простираше друг дълъг проход, а в дъното му мярна Белия заек. Нямаше време за губе-

не – тя се спусна след него като вихър и миг преди Заека да свие зад ъгъла, го чу да мърмори:

– О, мои уши и мустаци, съвсем окъсных!

Уж почти го беше настигнала, но когато стигна завоя, от Заека нямаше и следа. Алиса се озова в дълга ниска зала, осветена от няколко лампи, провесени от тавана.

От двете ѝ страни се редяха врати, ала всички до една бяха заключени. Алиса ги обиколи една по една, пробва всяка брава поотделно и накрая тъжно спря по средата, понеже не ѝ хрумваше как ще се измъкне от тук.

Изведнъж се озова пред трикрака масичка, цялата от стъкло. Върху нея нямаше нищо освен малък златен ключ. Алиса веднага реши, че ключето навярно отключва някоя от вратите, но уви! – или ключалките бяха твърде големи, или ключето твърде малко, но както и да опитваше, не успя да отвори никоя от вратите! Тръгна

отново да обикаля залата и виж ти! – този път зърна малка завеса, която по-рано не бе забелязала. Зад завесата се криеше вратичка, висока около петнадесет пръста¹. Тя пхна златното ключе в ключалката и за нейна огромна радост то се оказа точно по мярка!

Алиса бутна вратичката и видя, че зад нея се отваря тесен проход, не по-голям от миша дупка. Коленичи, надникна в прохода и в дъното му съзря най-прелестната градина, която можете да си представите. Прииска ѝ се да се измъкне от мрачната зала и да се разходи край пъстрите цветни лехи и прохладните фонтани, обаче не можеше да провере дори главата си през вратата.

„А дори да успея да промуша глава – помисли си бедната Алиса, – каква полза от нея без раменете? О, защо не мога да се сгъна някак, като далекоглед! Мисля, че бих могла, стига да знаех как се прави.“

В края на краищата, вече ѝ се бяха случили толкова много необикновени неща, че вече нищо не ѝ се струваше невъзможно.

И понеже нямаше смисъл да стои пред вратичката, тя се върна при масичката с надеждата, че отгоре ѝ се е появил друг ключ или поне книга с инструкции как човек да се сгъне като далекоглед. Този път на масата видя шишенце. („Сигурна съм, че по-рано го нямаше“ – каза си Алиса.) Около гърлото на шишенцето беше завързан хартиен етикет, на който с едри красиви букви пишеше „ИЗПИЙ МЕ“.

То хубаво, че пишеше „изпий ме“, но Алиса беше много разумно момиченце и съвсем не смяташе така бързо да последва такъв *неразумен* съвет.

---

¹ Един пръст (инч) е английска мерна единица, равна на 2,54 см. Бел. пр.

– Как ли пък не! – възмути се тя. – Първо ще проверя дали някъде не пише „отровно“. Алиса, видите ли, беше прочела не една и две приказки за разни дечица, които здравата си изпатили – изгорили се или ги изяли диви животни, или им се случили други неприятности, – и то само защото не се вслушали в съветите на приятелите си: че ако твърде дълго стискаш нажежен до червено ръжен, със сигурност ще се изгориш, а ако си порежеш пръста *много* дълбоко, неминуемо ще потече кръв, и беше запомнила, че ако пиеш от шишенце с надпис „отрова“, рано или късно ще ти стане зле.

На това шишенце обаче *никъде* не пишеше „отрова“, така че Алиса се престаши да опита течността и понеже вкусът ѝ беше много приятен (нещо като смес от черешов сладкиш, крем карамел, ананас, печена пуйка, карамелени бонбони и прясно препечени филийки с масло), бързо-бързо изгълта съдържанието.

„Ама че странно усещане! – каза си Алиса. – Май наистина се сгъвам като далекоглед!“

Така и се оказа: вече беше висока малко над десет пръста и при мисълта, че ще може да мине през вратичката и да се разходи из красивата градина, настроението ѝ мигом се разведри. Но първо поизчака още малко, за всеки случай, да не би да се свие още. Тази мисъл леко я смути. „Току-виж взема да изчезна – измърмори тя под нос. – Мога да се стопя като свещ! Как ли ще изглеждам тогава?“ И тя се опита да си представи как изглежда пламъкът на свещичка, след като някоя я е духнал, понеже не помнеше да е виждала нещо подобно.

Изчака още малко и когато се увери, че нищо повече не се случва, реши незабавно да тръгне към градината. Ала уви! Горката Алиса! Тъкмо стигна до вратичката и се сети, че е забравила златното ключе, а когато се върна до масичката, установи, че вече не може да го стигне: виждаше го съвсем ясно през стъклото, опита се дори да се покатери по единия крак на масичката, ала всеки път се хързулваше надолу и след няколко опита така се умори, че седна на пода и се разплака.

„Хайде, хайде, няма смисъл да плачеш! – каза си Алиса с доста строг тон. – Съветвам те веднага да спреш!“ Обикновено си даваше отлични съвети (макар

че рядко се вслушваше в тях), а понякога така сурово се хокаше, че чак очите ѝ се наливаха със сълзи. Веднъж дори се опита сама да си издърпа ушите, понеже беше постъпила нечестно, докато играеше крокет сама със себе. Да, особено дете беше Алиса и изпитваше огромно удоволствие да се преструва на двама души едновременно.

„Само че сега няма никакъв смисъл – помисли си бедната Алиса – да се преструвам, че съм две Алиси! От мен е останало толкова малко, че едва стига за *един* порядъчен човек, да не говорим за двамина!“

В следващия миг погледът ѝ попадна върху малка стъклена кутийка под масата. Отвори я и видя миниатюрен сладкиш, на който красиво беше изписано със стафиди „ИЗЯЖ МЕ“.

– Е, добре – заяви решително Алиса. – Ще го изям. И ако порасна, ще стигна ключа. Ако пък се سماля още повече, ще пропълзя под вратата. И в двата случая ще стигна до градината, а как точно ще стане, вече ми е все едно!

Тя отхапа мъничко и се огледа разтревожено.

– Раста или се سماлявам? Кое от двете?

Притисна длан върху главата си, за да разбере дали расте, или се سماлява, и с изненада установи, че ръстът ѝ си остана същият. То е ясно, че именно така става, когато човек яде сладкиш, но Алиса вече толкова беше свикнала да ѝ се случват най-необичайни неща, че ѝ се стори съвсем скучно и безинтересно животът да тече както преди.

Накрая от нямане какво да прави се захвана истински със сладкиша и скоро от него не остана и трошица.

ВТОРА ГЛАВА

МОРЕ ОТ СЪЛЗИ

✠

– Ама че странната работа! – извика Алиса (толкова се изненада, че за миг забрави как се говори правилно). – Сега пък се разтягам като най-грамадният телескоп в света!

– Сбогом, крачета! – каза, понеже точно в този момент погледна надолу и установи, че краката ѝ се отдалечават с такава скорост, че всеки момент щяха да се изгубят от поглед. – Бедните ми крачета, сега кой ще ви обува чорапите и обувките, миличките ми? Със сигурност няма да съм аз! Ще съм твърде далече, за да ме е грижа за вас, ще трябва сами да се оправяте както можете.

„Не бива да съм толкова груба с тях – смъмри се Алиса, – иначе може да откажат да вървят накъдето поискам! Добре, тогава всяка Коледа ще им подарявам нов чифт обувки.“

И тя започна да крои планове как точно ще се случи тази работа.

– Ще трябва да ги изпратя по куриер – рече тя. – Не е ли смешно да пращаш подаръци на собствените си крака! Ами адресът – как странно ще изглежда!

До: Г-н Десния крак на Алиса

Адрес: На килимчето

пред решетката

на камината.

(С обич, Алиса.)

– Господи, какви глупости дрънкам!

Точно в този момент главата ѝ се удари в тавана. Точно така – станала беше цели девет стъпки¹ висока! Грабна златното ключе и забърза към вратичката.

Клетата Алиса! Наложил се да легне на една страна, за да надзърне навън с едното око, а да мине през вратичката беше по-невъзможно от всякога. Тя седна на пода и пак заплака.

– Не те е срам! – скара се на себе си. – Такова голямо момиче (голяма беше – спор нямаше), пък плачеш! Спи веднага, чуваш ли?

Обаче не спря, продължи да лее кофи сълзи и накрая се оказа в локва, дълбока четири пръста и покрила половината зала.

Поплака още малко, ала скоро в далечината се чу тропот на мънички нозе и тя побърза да избърше очи, за да види кой се задава. Връщаше се Белия заек, великолепно нагизден. В едната си ръка държеше чифт бели ръкавици от ярешка кожа, а в другата – грамадно ветрило. Вървеше забързано и мърмореше:

---

¹ Една стъпка (фут), е английска мерна единица, равна на 30,48 см.
Бел. пр.

– Олеле! Херцогинята! Херцогинята! Как ли ще се ядоса, ако се е наложило да ме чака!

Алиса вече така се беше отчаяла, че беше готова да моли за помощ всеки срещнат, така че щом Заека се приближи, подхвана плахо:

– Извинете, господине...

Заека тъй се стресна, че чак подскочи, изпусна ветрилото и ръкавиците, побягна и изчезна в тъмнината.

Алиса вдигна ветрилото и ръкавиците и понеже в залата беше много горещо, взе да си вее с ветрилото, а накрая се и разбъбри.

– Божичко, какви странни работи стават днес! А вчера всичко си беше най-нормално. Да не би някой да ме е сменил? Чакай да видя – бях ли същата сутринта, като се събудих? Като че ли се чувствах малко по-различно. Но ако не съм аз, тогава коя съм? Ама че заплетена работа!

И тя заизрежда наум всички момиченца на своите години, които познаваше, да не би да е сменена с някое от тях.

– Със сигурност не съм Ейда – отсеке, – понеже косата ѝ е цялата в къдрици, а моята никак не се къдри. А и Мейбъл няма как да бъда, понеже помня всякакви неща, а тя – тя нищичко не знае! Освен това тя си е *тя*, а аз съм си *аз* и олеле, колко е оплетено! Я да видим дали още знам всичко, което знаех по-рано. Така: четири по пет е дванайсет, а четири по шест – тринайсет, четири по седем е... Ужас! Така никога няма да стигна до дваайсет! Нищо, таблицата за умножение не се брой. Да видим как съм с географията. Лондон е столицата на Париж, а Париж е столицата на Рим, пък Рим – не, *не беше* така, сигурна съм. По всичко личи, че са ме сменили с Мейбъл! Я да опитам да кажа „Как мъничкият крокодил“. Тя сплете ръце в скута си, както когато разказваше уроците, и подхвана стихотворението, ала гласът ѝ звучеше дрезгав и чужд, а думите съвсем не бяха същите както обикновено:

*Как мъничкият крокодил
със лъскава опашка пляска
и къпе се в реката Нил,
а всяка златна люспа бляска.*

*Как със усмивка на уста
разперва ноктите прилежно
и кани рибките в пастта,
която е раззинал нежно.¹*

---

¹ Превод: Мария Михайлова, Цанко Лалев

– Сигурна съм, че не беше така – въздъхна горката Алиса и очите ѝ пак се наляха със сълзи. – Значи все пак съм Мейбъл! Сега ще трябва да живея в онази стара къщурка без никакви играчки и по цял ден да уча уроци! Не, категорично отказвам! Ако наистина съм Мейбъл, ще си стоя тук долу! Нека надничат и ме викат колкото си искат: „Ела при нас, миличка!“. Аз само ще ги гледам и ще питам: „Я първо кажете коя съм и ако съм съгласна да съм *нея*, може и да се кача. Ако ли пък не, ще си стоя тук, докато не стана някой друг!“.

– Ох! – викна Алиса и от очите ѝ наново бликнаха сълзи. – Ще ми се вече някой да надникне през дупката! *Омръзна* ми да стоя тук сам-самичка!

Тя сведе умърлушено глава и с изненада забеляза, че докато се е вайкала, неусетно е надянала една от белите ръкавици на Заека.

„Странна работа. Как съм успяла да пхна ръката си вътре? – каза си тя. – Сигурно пак се смалявам.“

Изправи се, отиде до масата, за да се премери, и установи, че вече е едва две стъпки висока и продължава бързо да се смалява. Хрумна ѝ, че причината вероятно е във ветрилото, и побърза да го захвърли – и точно навреме, понеже като нищо щеше съвсем да изчезне.

– На косъм бях! – изохка Алиса, здравата стресната от тази неочаквана промяна и същевременно много доволна, че все още я има. – А сега да вървя в градината!

И тя се завтече нататък, ала уви! Вратичката отново беше затворена, а златното ключе лежеше на стъклената масичка както и по-рано.

„А сега е още по-страшно – каза си бедното дете,

– понеже никога не съм била толкова мъничка, никога! И мога да кажа, че е ужасно, наистина ужасно!“

Докато изричаше тези думи, единият ѝ крак се подхлъзна и пляс! – Алиса потъна до брадичката в солена вода. В първия миг реши, че някак е паднала в морето. „В такъв случай мога да се прибера с влака“, каза си утешително. (Ходила бе на море един-единствен път и смяташе, че където и да идеш по английското крайбрежие, неизменно ще видиш кабинки за къпане във водата, дечица с дървени лопатки на пясъка, дълга редица вили под наем, а зад тях – задължително гара.) Скоро обаче откри, че е паднала не къде да е, а в морето от сълзи, което бе изплакала, когато беше девет стъпки висока.

– Защо ми трябваше да плача толкова! – простена Алиса и заплува насам и натам, като се опитваше да се ориентира накъде е сушата. – Сега за наказание сигурно ще се удавя в собствените си сълзи. Това

вече ще е наистина странно! Но днес тъй или иначе ми се случват само странни неща.

В този момент нещо запляска във водата и тя заплува към него, за да види какво е. Отначало си помисли, че може би се задава морж или хипопотам, но после си спомни колко е мъничка и когато се вгледа по-внимателно, видя, че това е само мишка, която навярно се бе подхлъзнала като нея.

„Дали има смисъл – зачуди се Алиса – да заговоря тази мишка? Тук всичко е толкова странно, че няма да се изненадам, ако се окаже, че може да говори. Във всеки случай си струва да опитам.“ И тя се обърна към мишката.

– О, Мишко, да знаеш как бих могла да се измъкна от това море? Уморих се да плувам без посока, о, Мишко!

(Алиса смяташе, че именно така е редно да се обърне човек към мишка: не че ѝ се беше налагало, но помнеше какво бе прочела в учебника по латинска граматика на брат си:

*Една мишка
От една мишка
На една мишка
Мишка
О, Мишко!*¹

Мишката я попогледна въпросително и като че ли ѝ намигна (поне на Алиса така ѝ се стори), но не отговори.

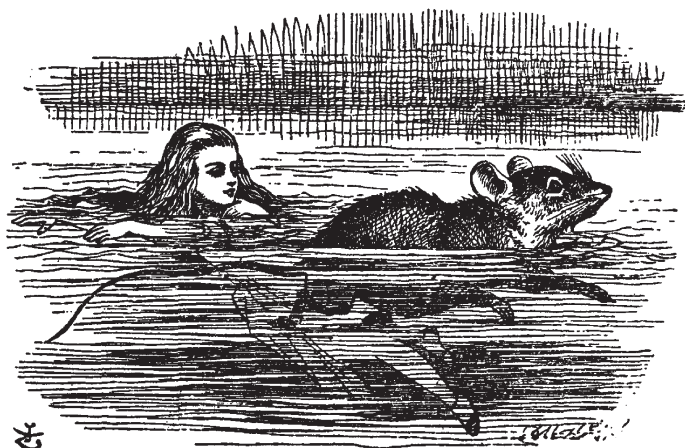
¹ В латинския език думите се променят в зависимост от падежите. *Бел. пр.*

„Може би не ме разбира – реши Алиса. – Навярно е френска мишка, пристигнала тук с Уилям Завоевателя.“ (Защото, макар да познаваше това-онова по история, Алиса не беше съвсем наясно кога точно са се случили нещата от учебника.) Затова започна другояче:

– Où est ma chatte?¹

Това беше първото изречение в учебника ѝ по френски. Мишката така подскочи, че цяла се показа от водата, разтреперана от ужас.

– О, извинете! – побърза да каже Алиса, притеснена да не е засегнала бедното животинче. – Съвсем забравих, че не обичате котки.

– Че как иначе? – изписка гневно Мишката. – *Ти* на мое място щеше ли да ги обичаш?

– Е, може би нямаше – рече Алиса с успокоителен тон. – Само не се сърдете! И все пак ще ми се да можете да видите нашата Дайна. Нищо чудно да заобичате

¹ Къде е моята котка (фр.). Бел. пр.

котки, ако я видите. Толкова е миличка – занарежда Алиса по-скоро на себе си и заплува лениво във водата. – Така хубаво мърка край камината, ближе лапки и мие муцунка, а и е толкова мекичка и приятна за гушкане. А как умее да лови мишки – ох, простете! – викна Алиса отново, понеже този път Мишката съвсем настръхна. Май я беше обидила до дъното на душата ѝ. – Повече няма да си говорим за нея, щом не ви е приятно.

– Да си говорим ли? – изцвърча възмутено Мишката, разтреперана чак до върха на опашката си. – Нима ще ми се прииска да говоря на тази тема? В нашето семейство винаги сме *мразили* котките: долни, подли, груби създания. Не ща дори името им да чувам!

– Няма, няма! – съгласи се Алиса и побърза да смени темата. – А... кучета... харесвате ли? – Мишката не отговори, затова Алиса продължи разпалено: – До нашата къща живее едно такова хубавко кученце. Така ми се иска да ви го покажа! Едно малко териерче със светнали очички, нали си представяте, а козинката му е кафява, такава една дълга, къдрава! Като му подхвърлиш нещо, веднага ти го носи, а после се вдига на задни лапки и моли за лакомство. Всякакви номера умее да прави – дори не ги помня всичките. Стопанинът му е фермер и казва, че му вършело чудесна работа, направо цена нямало. Разправя, че било изловило всички плъхове в плевнята и – о, боже! – ахна тъжно Алиса. – Май пак я обидих!

Понеже Мишката се мъчеше да се отдалечи колкото се може по-бързо, та от бързане чак бе вдигнала пръски над водата.

Алиса подвикна умолително след нея:

– Скъпа Мишко! Върнете се. Повече няма да говорим за котки, нито пък за кучета, щом не ги харесвате!

При тези думи Мишката се обърна и бавно заплува обратно, а муцунката ѝ беше съвсем преbledняла (от гняв, рече си Алиса).

– Да излезем на сухо – предложи Мишката с тих, разтреперан гласец. – И ще ти разкажа моята история. Тогава ще разбереш защо мразя котки и кучета.

И действително, крайно време беше да се измъкнат на сушата, понеже в локвата вече гъмжеше от всякакви птици и животни, изпадали във водата: тук бяха Патока и Птицата Додо, Папагала Лори и Орлето и всякакви други чудати създания¹ Алиса заплува към брега и цялата група я последва.

---

¹ Зад тези прякори се крият реални личности. Птицата Додо е Луис Карол, чието истинско име е Чарлс Доджсън. Понеже леко заеквал, често произнасял името си като До-до-доджсън. *Бел. пр.*